

ע"פ 24598/02/19 - רגדה אמין נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 24598-02-19 אמין נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 13212110863

בפני	כבוד השופטת תמר נסים שי
מערערים	רגדה אמין
נגד	
משיבים	מדינת ישראל

פסק דין

לפניי ערעור על החלטת בית המשפט לתעבורה (כב' השופט ב. קנדלפת) מיום 11.2.19, במסגרתה דחה את בקשת המערערת לביטול הודעת איסור שימוש לרכבה. זאת, בעקבות עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה שנעברה באותו רכב על ידי אחיה, עלי אמין (ולהלן: האח או הנהג).

רקע דרוש ותמצית הטענות -

המערערת הינה בעלים של רכב והיחידה מבין בני ביתה המורשית לנהוג. אחיה, כבן 22 המתגורר עמה, שאינו מורשה בנהיגה, נתפס ביום 1.2.19 כשהוא נוהג ברכב. הנהג נחקר ומסר כי מדובר ברכב שאינו בבעלותו אלא בבעלות המערערת, וכי הוא נטל את הרכב ללא רשות ממנה. בסמוך לאחר סיום החקירה הובא בפני קצין, אשר ערך לו שימוע ומסר בידיו החלטה בדבר איסור השימוש ברכב החל מיום 1.2.19 ולמשך 30 יום.

המערערת הגישה לבית המשפט לתעבורה בקשה לביטול ההחלטה בדבר איסור השימוש. בבקשה טענה, כי טעה הקצין כאשר החליט על איסור השימוש וכי החלטתו אינה סבירה, שכן היא מתעלמת לחלוטין מנסיבות השימוש וכן מהוראת סע' 57(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], הכוללות הצדקה מפורשת לביטול הודעת איסור השימוש שניתנה מקום בו הבעלים לא נתן הסכמתו לשימוש ו/או לא ידע אודותיו.

עוד הוסיפה וטענה כי ההחלטה שלא לזמנה לשימוע לצורך אימות טענות הנהג בדבר הבעלות ברכב ואי הרשאת השימוש בו, אף שהיא שצפויה להיפגע מההחלטה, מלמדת כי ההליך פגום ויש להורות על ביטול ההחלטה שהתקבלה במסגרתו.

לאחר ששמע את טענות המערערת דחה בית המשפט קמא את הבקשה. בית המשפט קמא קבע כי המערערת השאירה את מפתחות הרכב תלויים לעיני כל בבית, ובכך הסכימה, במפורש או מכללא, שכל החפץ בכך יעשה שימוש ברכב. בית המשפט קמא מציין כי הסנקציה שנקבעה בפקודת התעבורה כנגד בעלים של רכב שנעברה בו עבירה חמורה ומסוכנת, נועדה לדרבן את הבעלים לפקח על השימוש ברכבו ולעשות כל שביכולתו שלא יבוצעו בו עבירות. במקרה דנן, המערערת הפקירה את מפתחות הרכב ללא כל השגחה אף שמתגורר אתה אחיה שאיננו אוחז ברישיון נהיגה. משכך, היא אחראית בעקיפין לעבירה שביצע והחלטת הקצין מוצדקת.

המערערת מלינה על החלטה זו. לטענתה שגה בית המשפט קמא כאשר לא נזקק כלל לטענותיה בדבר הפגם שנפל בהליך בהחלטתו ואף לא בחן את סוגיית מסוכנות הנהג, אשר לא יוחסה לו עבירה נוספת כלשהי בנוסף לנהיגה ללא רישיון נהיגה. לדבריה, השוטר שעיקבו ורשם את הדו"ח לא ראה תחילה לאסור את השימוש ברכב באופן מידי, אלא התיר את השימוש עד למועד השימוע שנקבע תחילה ליום 3.2.19. העובדה שהותר שימוש ברכב למשך מספר ימים נוספים, מעידה כי המשיבה לא ראתה כל סיכון בהשבת הרכב למערערת ומלמדת כי למעשה אין בכך משום סיכון כנטען.

גם בנימוקי השימוע אין כדי להצדיק את האיסור שהוטל על המערערת לשימוש ברכב. הקצין לא התייחס לדברי הנהג בחקירה, לפיהם עשה שימוש ברכב ללא הסכמתה וללא ידיעתה של המערערת. בין נימוקי הקצין ניתן לראות נימוקים למניעת הנהג מנהיגה חוזרת, אך אין להם קשר לאיסור השימוש ברכב המערערת. מדובר בהחלטה חפוזת ללא שקילת כלל הנסיבות הצריכות לעניין.

המערערת טוענת בית המשפט קמא שגה כאשר לא נתן דעתו לטענות אלה שהעלתה, וקבע כי תליית המפתח ליד דלת הכניסה מהווה הסכמה במפורש ו/או מכללא להתרת נהיגה של מי שמתגורר בבית. קביעה זו מטילה על החברה כולה נטל שלא ניתן לעמוד בו.

המשיבה מצדה סומכת ידיה על החלטת בית המשפט קמא ומוסיפה כי המערערת לא הצביעה על חובה בדין לעריכת שימוע לבעל הרכב. יתרה מזו, אפילו נפל פגם בהחלטת הקצין בכך שלא ערך לה שימוע, הרי שבסופו של יום המערערת התייצבה בפני ביהמ"ש, העידה ונחקרה, ובכך ניתן לה יומה להישמע. עוד הפנתה לדברי הנהג בחקירה, מהם עולה כי הרכב משמש את המשפחה ובעיקר את אביה, באופן שמטיל ספק בטענת המערערת כי היא היחידה שמשתמשת ברכב.

דין והכרעה -

לאחר ששמעתי את הצדדים ועיינתי במסמכי הערעור ובהחלטת בית המשפט קמא, מצאתי לדחות את הערעור. להלן אפרט טעמיי.

אף אם היה מקום לזמן את המערערת לשימוע בהיותה מי שנפגעת מההחלטה (ראה גם נוסחו של טופס הזימון) הרי שדרכה אינה נחסמת להשמעת טענותיה. על פי הוראות הדין למערערת עומדת הזכות להישמע בבית המשפט ובית המשפט יכול לבטל את הודעת איסור השימוש אם נוכח כי הרכב נלקח מבעליו בלי ידיעתו ובלי הסכמתו (סע' 57ב(1) לפקודת התעבורה כפי שנטען כאן. המערערת ניצלה זכותה זו פנתה לבית המשפט ונשמעה בפניו - הגישה תצהירים ואף נחקרה.

כאמור, בהחלטה שנתן לאחר שמיעה ועיון קבע בית המשפט קמא, כי מעדותה עולה שהיא היחידה המורשית לנהוג מבין בני ביתה, ולחובתה זקף כי הותירה את מפתחות הרכב גלויים לעיני כל בבית. מכך הסיק הסכמה מפורשת או מכללא מצד המערערת כי כל החפץ יטול את המפתחות לידיו וינהג ברכב.

בית המשפט קמא מבהיר בהחלטתו כי ההסדר בחוק מיועד במיוחד כדי לעודד את הבעלים לפקח על הנעשה ברכבו, וכי הפקרת המפתחות ללא השגחה, כאשר המערערת יודעת שמתגורר בבית מי שאינו מחזיק ברישיון, מחייבת פיקוח מוקפד. משכך, דחה, ובצדק, את הבקשה.

בהחלטה זו לא מצאתי שגגה כלשהי.

סבורני כי הנטל שהוטל בדין על הבעלים שצריך להוכיח את התנאי כי הרכב נלקח ללא ידיעתו וללא הסכמתו, אינו יכול להתמצות באמירה בעלמא ביחס לקיום התנאי הפוטר שבחוק, אלא צריך שיהיה מפורט ומבורר ואף ייתמך בראיות שבתיק.

מהתצהיר שהגישה המערערת לבית המשפט קמא עולה טענה לקונית בלבד בדבר העובדה כי לא התירה לאחיה שימוש ברכב וכי הרכב נלקח ללא ידיעתה. המערערת אינה מוסיפה פרטים כלשהם בדבר התנהלותה ביחס לרכב ולהרשאת הנהיגה בו. יתרה מכך, בחקירתה בבית המשפט, לשאלה למי היא נותנת את המפתחות, השיבה כי היא נותנת אותם להוריה וזאת על אף שגם להם אין רישיון נהיגה ומדו"ח הפעולה שערך השוטר שעיכב את הנהג עולה כי האחרון ציין בפניו שהרכב משמש למשפחה ובמיוחד את האב הסובל מבעיות רפואיות.

זאת ועוד, הטענה כי אחיה נהג ללא רשותה וללא הסכמתה אינה עולה מיתר הראיות שבתיק. בדו"ח הפעולה אין תיעוד לאמירה כאמור מטעם הנהג. בדו"ח העיכוב נרשם מפיו "רק הזזתי את הרכב" ואין כל תוספת. אף בהודעת חשוד שנגבתה ממנו מאוחר יותר לא אמר בהקשר זה מאום. לבסוף גם בשימוע שנערך אין הוא מציין כי נטל את הרכב ללא ידיעת אחותו וללא הסכמתה.

נוכח האמור, החלטת בית המשפט קמא שניתנה לאחר שמיעת הצדדים מבוססת על הטענות שהשמיעו. אין די בכך שהשימוש ברכב לא הותר, אלא יש לאסור אותו באופן מפורש ולוודא כי אכן אין אחרים העושים שימוש, ולמצער להקשות על כך באמצעות שמירת המפתחות במקום מוצנע.

החלטה בית המשפט מתיישבת עם הפסיקה המחייבת בעניין - ראה למשל רע"פ 1286/11 **יעקב אמברם נ' מדינת ישראל** (16.10.12) שם נקבע כי "**במציאות הקשה השוררת בכבישי ארצנו, בה מקפחים את חייהם אזרחים**

רבים, ראוי שבתי המשפט יעשו שימוש באמצעי אכיפה המאפשר לאסור שימוש ברכב, כפי שהתווה המחוקק. עיון בפסיקה של הערכאות הדיוניות מלמד כי אכן נעשה שימוש בסמכות זו. האמצעי האמור נועד ליתן כלים אפקטיביים במלחמה הקשה בקטל בדרכים. נכון כי השבתת הרכב, מקום בו בוצעה העבירה, שלא על-ידי הבעלים, כי אם על-ידי אחרים, יכולה לעורר קשיים. אולם נדמה כי קשיים אלו קיבלו מענה במהלך הדיונים בוועדת הכלכלה ובנוסח החוק שאושר על-ידי הכנסת. המחוקק ניסה לאזן בין הצורך להילחם בתאונות הדרכים באמצעות אכיפה אפקטיבית והרתעתית, לבין הפגיעה בזכות הקניין של הבעלים".

על יסוד האמור, הערעור נדחה.

ניתן היום, ט' אדר א' תשע"ט, 14 פברואר 2019, בהעדר הצדדים.